

Het ontwerp van het leven

– Sharmila S. Parulkar

Overal in de natuur vinden we symmetrie – overal komen we lijnen, curven, hoeken en ellipsen tegen. Aloude zieners onderscheidten het ontwerp van de constellaties van het met sterren bezaaide firmament. De moderne waarnemer beschrijft de structuur van een element of een atoom. Een kristal is prachtig van vorm en doorschijnendheid. Een korrel zand of zout heeft een geometrische vorm. Iedere bloem verbijstert ons, niet alleen door haar kleur en geur maar ook door haar samenstelling. Iedere grasspriet, ieder blad, iedere vrucht biedt ons een vorm en een gestalte. Dit alles is zo gewoon in de natuur dat wij er vaak niet in slagen de boodschap te begrijpen noch te genieten van de schoonheid van het ontwerp dat ons aan alle kanten omringt.

Mevrouw Sharmila S. Parulkar is lid van de Blavatsky loge van de TS te Mumbai, India

Ligt er een doel ten grondslag aan wat de ‘hobby’ van moeder natuur lijkt, om voortdurend en overal ontwerpen en patronen te creëren? Vanwaar al die symmetrie? Is die zonder betekenis?

Laten we ons van de prachtige wereld van de natuur buiten afwenden en eens in onszelf kijken. Ons lichaam is samengesteld uit vele delen en verschillende subsystemen. Door het cerebro-spinale stelsel (hersenen en ruggenmerg) zien wij één beeld; door het sympathisch stelsel een ander. Alweer is ieder orgaan gevormd volgens een plan. Het oog, het oor, de lever, de milt, alles in het lichaam heeft een vorm en het ene orgaan zit dichtbij en hecht zich vast aan het andere volgens een bepaald ontwerp. Verschillende organen hebben verschillende functies en samen vormen ze zich tot een gecoördineerde vorm die wij kennen als het lichaam. De natuur heeft de vormen van deze organen niet doel-loos geproduceerd; zij zeggen iets over hun doelstelling. Ieder ontwerp openbaart schoonheid en duidt ons iets aan over hun doel.

Van het zichtbare en gekende gaan wij verder naar het onzichtbare en on-

gekende. Niemand twijfelt eraan dat het menselijk leven een doel heeft. Wij dragen bepaalde intuïties in onszelf mee – sommigen noemen dit instinct – maar ons lichaam heeft een soort gevoel in zich. In ons hart is er een instinctief gevoel voor wat onze morele plicht is of ons tot eer strekt; en in ons zielebewustzijn bestaat een gevoel dat het leven niet betekenisloos kan zijn, dat het een goddelijk doel heeft. Voor ons lichamelijk instinct is geen arts nodig; er is geen priester die een moreel gevoel kan overheersen; geen wetenschapper kan de intuïtie van de ziel weghalen dat het leven betekenis en doel heeft. Ons probleem is dat we het levensontwerp correct moeten interpreteren en begrijpen. Als we waarlijk leefden volgens het levensontwerp, het ware doel ervan zouden vervullen, zou ons eigen leven groots, prachtig en schitterend zijn – groots door macht, prachtig in vrede, schitterend van vreugde.

Overal rondom ons openbaart de natuur dat het levensproces ritmisch is. Waarom is ons eigen leven dan niet ritmisch? Hoe kunnen we het ritmisch maken? Kunnen wij met ons eigen leven omgaan op zo'n manier dat wij bewust en gericht in staat zijn het ontwerp van macht, vrede en schoonheid te traceren? Wanneer we een huis bouwen nemen we een architect in de arm voor het ontwerp en de bouwtekening. Om kleren te laten maken roepen we de hulp in van de kleermaker. Is er iets of iemand die wij kunnen raadplegen over het ontwerp van het leven? Een eenstemmig antwoord hierop is dat we moeten komen tot een geschikte levensfilosofie. Maar de meerderheid van de mensen leeft doelloos, zonder enige levensfilosofie.

Toch is een echte filosofie noodzakelijk om het levensontwerp te doorzien.

Het grootste probleem bij het zien van het levensontwerp is onze mentale gewoonte om in beslag genomen te worden door de dagelijkse zaken van de uiterlijke wereld, waardoor er geen tijd overblijft om met een duidelijk beeld naar het hele leven te kijken. Daarom is de eerste les onszelf los te maken, tenminste voor een tijdje, van de dagelijkse groef en enige afstand te nemen van het gedoe van het dagelijks leven, op een of andere hoog rotsplateau, waarbij we veeleer naar het leven als geheel kijken dan in delen. Onze uitbundigheid en ons verdriet verdwijnen wanneer wij het Geheel zien met behulp van nobele, universele gedachten. Ware filosofie biedt dat plateau en die hoogte. Wij moeten de techniek volgen van het ons afscheiden van het gedoe en het tumult van verplichtingen en ontspanning. Wij moeten de tijd vinden, ja zelfs tijd maken, om op de toppen te geraken waar al onze gewone dagelijkse zorgen en gedoe op de tweede plaats komen, en wij een visioen krijgen van schittering en schoonheid. Ons eigen leven zal er, zonder zijn zwakheden, prachtig uitzien vanuit een waarlijk filosofisch perspectief.

Hoe kunnen wij dit bereiken? De allereerste stap is in gezelschap te zijn van grootse boekwerken. Eén van de eigenschappen van een groots boek is het vermogen het hele ontwerp van het leven aan ons te openbaren. Neem bijvoorbeeld een juweel als de *Bhagavad Gita*. Slechts één couplet, vers 20 in hoofdstuk 2, dat de spirituele ziel van de mens beschrijft, is al genoeg om een inspirerend visioen van het bestaan te geven en ons leven vol grandeur te laten lijken, want wij krijgen

dan een glimp van onze onsterfelijkheid. Het lichaam *sterft, maar wij niet*. Het vers luidt als volgt:

‘Er is geen tijdstip waarop het Zelf wordt geboren of doodgaat. Het Zelf, dat ongebooren, eeuwig en oeroud is, gaat niet dood als het lichaam overlijdt.’

Wij weten dat wij zwak en teer zijn, vol fouten en beperkingen, maar bij het horen van zo’n vers voelen wij ons goden en wordt ons leven verrijkt door de charme die er door de ziel aan verleend is. Wat wij in het leven nodig hebben is vertrouwen in onze eigen goddelijkheid, in onze innerlijke kracht, in de vindingrijkheid van ons eigen hart. Wij kunnen dat allemaal halen uit een enkel vers van de *Gita*, zonder dit hele literaire meesterwerk door te werken, om ons tot volmaking te brengen.

Zowel God als de duivel vechten binnenin ons, in onze hersenen en in ons bloed; in feite zijn zij de makers van het ontwerp van het leven in ieder van ons. Wanneer onze ziel verstrikt is in begeerten en hartstochten, in haat en woede, laten wij dan de vonk van goddelijk vuur in ons hart te hulp roepen en aldus de schoonheid en grandeur van het leven, waarvan wij een vluchtige glimp hebben opgevangen, overbrengen naar huis en haard. Het ontwerp van het leven wordt verduisterd door de waterdichte compartimenten waarin onze ziel besloten ligt. Haat, woede, twijfel en zelfzucht zijn onze vijanden die ons zicht op het ontwerp belemmeren.

Vriendelijkheid en hoffelijkheid zijn onze vrienden die het gordijn wegschuiven en ons dat ontwerp laten zien. Deze twee zijn als ziel en lichaam. Vriendelijkheid is een goddelijke eigenschap. Het kan ook ‘spirituele elektriciteit’ genoemd worden; het

behoeft een vorm of voertuig om zich te manifesteren. Wanneer we dus willen dat goddelijke vriendelijkheid ons vervult en omhult, moeten wij woorden spreken en daden verrichten die vriendelijk zijn. Men zegt wel dat ‘woorden zonder gedachten nooit naar de hemel opstijgen’. Het is evenzeer waar dat genade niet uit de hoge hemel neerdaalt tenzij voertuigen in de vorm van heilige woorden en nobele daden op aarde worden voorbereid.

Door deugden zoals vriendelijkheid, eenvoud en nederigheid stroomt goddelijke genade ons leven binnen. Woorden en daden zijn de kanalen waardoor de genade van onze eigen Geest, de Goddelijkheid binnenin ons, uitstroomt en zich manifesteert als vriendelijkheid. Wanneer wij spreken zijn het niet alleen de woorden die er toe doen, maar ook de toon; zo is het ook bij het verrichten van daden. Het cultiveren van zo’n houding stelt ons in staat te leven, trouw aan het ontwerp van het Grote Leven van de Geest.

Binnenin ons ligt goddelijkheid; men zoekt er buiten tevergeefs naar. In ons hart en denkvermogen liggen de zaden van goedertierenheid; door inspanning moeten we ze doen ontkiemen. Dat kan iedereen. Wat ook maar onze plaats in het leven is, wat wij ook doen, door aandacht te schenken aan het ‘hoe’, aan de intonatie, de manier van doen, kunnen wij de vrede bereiken die altijd volledig is. Aldus kan het visioen zoals gezien vanaf de bergtop gerealiseerd worden en kunnen wij zeggen: *‘Het leven is prachtig ondanks lelijkheid; het leven is sterk ondanks zwakheden; het leven is één groot ritmisch lied ondanks de omringende drukte en herrie.’*

Uit: *The Theosophist*, juni 2005
Vertaling: A.M.I.